

Natzweiler Berichten Nr 3 - 26-3-1965

Dodenherdenking 4 mei 1965 te Natzweiler.

Onze jaarlijkse herdenking te Natzweiler heeft dit jaar een bijzonder accent omdat wij, met ons tiendelig stelsel, 20 jaar als een mijlpaal zien.

Onze Franse vrienden, die deze jaarlijkse Hollandse herdenking op 4 mei zeer op prijs stellen en dit bewijzen door bij mooi of lelijk weer met een belangrijke afvaardiging aanwezig te zijn, willen wij bedanken door met een groot gezelschap Oud-Natzweilers met nabestaanden te komen.

Het plan is Maandag 3 mei met een autobus naar Nancy te rijden, Dinsdag 4 mei te 10.30 uur herdenking bij de muur beneden, waar onze herdenkingssteen is ingemetseld en daarna herdenking bij het Franse Nationale Monument.

Terugrit naar Luxemburg en 5 mei via een bezoek aan het verzetmuseum te Esch naar Nederland, zodat we Woensdag 5 mei allen weer thuis kunnen zijn.

In Natzweiler Berichten No. 1 heeft onze sekretaris een uitgebreid verslag gegeven van onze vorige tocht 4 mei 1964; hij heeft daar ieder, die bij Natzweiler betrokken is geweest, zowel de oud-gevangenen, familieleden als nabestaanden opgewekt in 1965 in grote getale mee te gaan.

Mochten de reiskosten een bezwaar voor U zijn, zeg het ons en wij zullen zoveel mogelijk tegemoet komen, opdat U aan deze indrukwekkende, interessante en plezierige reis kunt deelnemen. Aanmeldingen gelieve U te richten aan onze voorzitter, Ir. S. Hingst, Balistraat 10 te Den Haag. De kosten bedragen per persoon ± fl. 70,-- à fl. 90,-- voor de reis, incl. alle maaltijden.

Uw aanmelding stellen wij nu reeds op prijs, omdat de organisatie nogal wat tijd kost.

Oprichting "Stichting Vriendenkring van oud-Natzweilers."

Vrijdag 4 december 1964 werd ten overstaan van Mr. W.C. Treurniet, notaris te Rotterdam, de akte gepasseerd ter oprichting van de "Stichting Vriendenkring van oud-Natzweilers".

Stichters zijn: Rein Boverhuis, Jan Broedelet, Sam Hingst, Bekkie de Loos en Jan Schutrup.

De Stichting is voor onbepaalde tijd aangegaan.

Artikel 2 van de statuten omschrijft het doel als volgt:

- a. de nagedachtenis van de in Natzweiler - het enige op Frans grondgebied bestaande hebbende vernietigingskamp - om het leven gekomen verzetsstrijders blijvend te eren;
- b. de band van vriendschap onder de overlevende oud-verzetsstrijders te bestendigen;

INHOUD:

- Dodenherdenking 4 mei 1965 te Natzweiler
- Oprichting "Stichting Vriendenkring van oud-Natzweilers"
- Enquête onder ons
- Identiteitskaart
- Réunie 1965; dit jaar op 25 september
- De financiën van de Stichting
- Professor van Hamel
- Résolutie Nederlands Dachau Comité
- Brief aan Lady Churchill

- c. de nabestaanden der overleden oud-Natzweilers te betrekken in het nastreven van de sub a. en b. omschreven doeleinden;
- d. waar mogelijk hulp en bijstand te verlenen aan overlevende oud-Natzweilers, c.q. hun nabestaanden in gevallen waar dit noodzakelijk blijkt;
- e. het bevorderen van samenwerking en het aanknopen en verstevigen van banden met nabestaanden of nog op te richten organisaties van oud-Natzweilers in andere landen, alles in de ruimste zin.

Het bestuur wordt gevormd door de vijf genoemde stichters met dien verstande, dat Sam Hingst het voorzitterschap uitoefent, Bekkie de Loos is sekretaris, Jan Broedelet beheert de geldmiddelen, Jan Schutrup en Rein Boverhuis zijn leden.

De andere artikelen van de statuten betreffende de middelen van de Stichting, het defungeren, benoeming van opvolgers van de bestuursleden, de bestuursvergaderingen en andere bepalingen aangaande het beheer van de Stichting.

Onze Stichting bestaat dus. In de loop van het vorige jaar werd er veel over gepraat. Een lange gedachtenwisseling vond plaats tijdens onze réunie in oktober in Amsterdam.

Nu gaat het er om inhoud te geven aan het doel, dat de stichters zich voor ogen hebben gesteld.

In de allereerste plaats hebben zij zich laten leiden door het gestelde in sub d., het verlenen van hulp en bijstand aan overlevenden van het kamp.

Op 15 januari 1965 werd het bestuur in audiëntie ontvangen door Mevrouw J.F. Schouwenaar-Franssen, Minister van Maatschappelijk Werk. Het onderhoud was bijzonder prettig en zeer openhartig van toon. Het Bestuur had na afloop de indruk, dat groot begrip bestond bij Mevrouw Schouwenaar-Franssen voor de bijzondere noden bij velen van ons. Met de Minister werd overeengekomen haar een nota te doen toekomen onze opvattingen inhoudende wat betreft de bestaande regeling.

De sekretaris zond, zoals afgesproken was, de Minister uitgebreide literatuur toe, aangaande het in het buitenland (vooral in Frankrijk) ondernomen onderzoek van het kamp-syndroom, alsmede over de in die landen bestaande wetgeving.

Enquête onder oud-Natzweilers.

Het bestuur heeft Dr. M.J.E.M. Steijns bereid gevonden om als medisch adviseur in dit werk bij te staan. Hem kennende, weten wij wat dit betekent. Hier past een woord van oprechte dank en wij zijn ervan overtuigd, dat er met Dr. Steijns een nog hechtere band zal groeien ten bate van onze mensen.

Intussen heeft er een oriënterend gesprek plaatsgevonden met Dr. Noordhoek Hegt, de medische adviseur van de Buitengewone Pensioenraad, waarbij zeer interessante gedachten zijn uitgewisseld. Binnenkort zullen jullie hierover nadere berichten ontvangen.

Hierbij ingesloten vind je een enquête-formulier, dat tot doel heeft ons Bestuur algemeen te oriënteren. Wees zo vriendelijk dit formulier omgaand ingevuld terug te zenden. In een volgend nummer zullen wij mededelen wat wij naar aanleiding van deze gegevens gaan doen. Persoonlijke gegevens blijven geheim.

Identiteitskaart voor oud-Natzweilers.

Evenals onze zuster-vriendenkringen zullen wij identiteitskaarten laten drukken van een handig formaat, opdat U zich bekend kunt maken als oud-Natzweiler bij bezoeken aan het kamp, vergaderingen enz. enz. Indien U in het bezit bent van een pas-

foto voor deze kaart, gelieve U deze, aan achterzijde van naam voorzien, bij het enquête-formulier in te sluiten.

Jaarlijkse réunie.

Onze bijeenkomst zal dit jaar veel gelegenheid geven tot gezellig samenzijn. Het hoogte-punt wordt een bezoek aan het oorlogsmuseum te Overloon.

Reeds nu vragen wij U Zaterdag 25 september voor deze réunie vrij te houden. In Natzweiler Berichten No. 4 zult U meer gegevens over deze réunie aantreffen.

De financiën van de Stichting.

Onze Stichting is er. Het bestuur is tevreden over de voorlopig genomen maatregelen om ons doel, niet uitsluitend na te streven, maar ook te bereiken. Onze Franse collega's werken met een sterke kas en kunnen daardoor veel gemakkelijker dan wij gratis bijeenkomsten en reizen organiseren. Daarom vragen wij U nu om geld.

Het is beslist niet onze bedoeling een jaarlijkse contributie te heffen, maar wij zullen graag zien, datvalle oud-Natzweilers en zij, die met deze Stichting sympathiseren, een bedrag ineens storten. Laat ieder naar vermogen en eigen inzicht bijdragen. Degene, die weinig missen kan, fl. 1,--, maar hij, die veel missen kan, een flink bedrag, b.v. fl. 100,--. Het bestuur kan U beloven, dat onze gelden zuinig zullen worden beheerd.

Het postgironummer van onze Stichting oud-Natzweilers is: 394148, adres: Conradstraat 65 te Rotterdam.

Bij voorbaat dank namens het bestuur.

De penningmeester.

Bij het heengaan van Prof. Mr. J.A. van Hamel.

Op 18 oktober 1964, in zijn 84ste levensjaar, overleed te Baarn rustig en kalm Prof. Mr. J.A. van Hamel. De jongste zoon, de Luitenant ter Zee Lodo van Hamel, offerde in 1941 zijn leven voor het Duitse vuurpeleton. De oudste zoon, ons oud-Natzweilers zeer wel bekend, stierf in 1944 in ons kamp.

Hoewel onze herinneringen natuurlijk in de allereerste plaats terug gaan naar Gerard en de waardige wijze, waarop hij stierf, weten wij maar al te goed de waarde te schatten, die Lodo bracht toen hij naar voren trad om zijn leven te schenken voor Koningin en Vaderland.

Wij beseffen diep welk een zedelijke kracht en innerlijke overtuiging de vader en moeder hunner kinderen gegeven moet zijn geweest om dit dubbele verlies te aanvaarden. Wellicht was het daardoor voor Professor van Hamel mogelijk om op volkomen menselijke wijze als rechter de moordenaars van zovele zoons van eigen volk tegemoet te treden en hen te laten boeten voor hun misdaden.

Professor van Hamel achtte het zijn plicht om de beweegredenen van de door het door hem voorgezeten Hof uitgesproken doodstraffen aan de betrokken misdadigers in een persoonlijk onderhoud uiteen te zetten.

Welk een hoogstaande betrachting van het rechterlijk ambt. Welk een gelegenheid voor de beklagde om - tot overtuiging gebracht door de rechtvaardigheid van het vonnis - met eigen leven te mogen boeten voor op zulk een grote schaal menselijk leed te hebben uitgezaaid. Welk een voorrecht voor de man deze mogelijkheid te hebben mogen ontvangen uit handen van iemand, die zelf zoveel leed had ondergaan en nog steeds onderging.

Wij eindigen met het uitspreken van de innige hoop, dat Mevrouw van Hamel

alle kracht gegeven zal mogen worden het leven, samen met haar kleinkinderen, voort te zetten, hierin gesterkt door de dierbare en goede herinneringen, die anderen hebben aan haar echtgenoot en kinderen.

Resolutie.

Het bestuur van het Nederlandse Dachau Comité, aangesloten bij het Internationale Dachau Comité, brengt de Bondsdag van de Federale Republiek van West-Duitsland de volgende overwegingen en resolutie ter kennis.

In Frankfort a/M. staan op het ogenblik twintig Auschwitz-functionarissen voor hun rechter. Zij allen verklaren zich onschuldig aan de door hen gepleegde misdaden. Nu het twintig jaar heeft geduurd, alvorens deze twintig lieden (twintig van enkele duizenden!) voor de rechtbank konden verschijnen, menen wij te mogen concluderen, dat er in Uw land nog vele andere oorlogsmisdadigers in vrijheid rondlopen, wachtend op 8 mei 1965, de dag, die de verjaring der vervolging hunner misdaden zou brengen.

Wij herinneren in dit verband aan de woorden van Dr. Robert Kempner, de plaatsvervangende Amerikaanse aanklager tijdens de processen van Neurenberg, die dezer dagen schreef: "Het is net als bij een ijsberg - zes zevende ervan blijft onzichtbaar, in het duister - maar is even gevaarlijk, zo niet nog gevaarlijker dan het zichtbare zevende deel."

Wij zijn zeer bevreesd, dat - indien de vervolgingstermijn niet verlengd wordt - de tot nu toe niet gearresteerde en niet-veroordeelde Nazi's zich straks openlijk op hun misdaden zullen beroepen en wij vragen ons bezorgd af, wat de jonge generatie in Uw land dan wel moet denken over het rechtsbewustzijn en de rechtsbedeling in hun vaderland, indien de justitie in dergelijke gevallen machteloos zal moeten toekijken.

Wij zijn bovendien van mening, dat deze brandende kwestie niet alleen Uw eigen land aangaat, doch o.a. ook ons vaderland, Uw nabuurland, dat zwaar onder de Hitler-dictatuur geleden heeft. Ook wij hebben er belang bij, dat de verjaringstermijn wordt verlengd en menen, dat er Uwerzijds daarom ook de verplichting bestaat er voor te zorgen, dat bedoelde lieden na 8 mei 1965 alsnog vervolgd en veroordeeld kunnen worden.

Wij hebben dan ook het recht van U, de Duitse Bondsdag, te vragen de nodige stappen tot verlenging van de verjaring te ondernemen. Wij denken met sympathie aan de velen in Uw land, die, uit eerbied voor de miljoenen slachtoffers en evenals wij vervuld met diepe zorg voor de toekomst, onze gevoelens delen.

Daarom dringen wij er met klem bij U op aan, de verjaringstermijn voor het vervolgen van oorlogsmisdadigers te verlengen.

(Deze resolutie werd verzonden op 18 februari 1965 en wij meenden U deze niet te mogen onthouden).

Bij het overlijden van Sir Winston Churchill.

Op 28 januari j.l. zond de sekretaris aan Lady Churchill de volgende brief:
Mevrouw,

Uit naam van de Stichting van Nederlandse oud-politieke gevangenen van het vroegere bij Straatburg gelegen Duitse vernietigingskamp "Natzweiler-Struthof" doe ik U bij het heengaan van Sir Winston onze diepste gevoelens van medeleven en droefheid toekomen.

Ten tijde van de bezetting van ons land werden wij door Sir Winston's vasthoudendheid gesteund in het bieden van verzet, en zijn aanwakking maakte het ons mogelijk te blijven geloven in het uiteindelijke resultaat van onze gemeenschappelijke strijd, de vrijheid voor een ieder. Deze gedachte was voor ons een waarachtige steun in die donkere dagen, doorgebracht in die verschrikkelijke Nazi-kampen, waar de dood overheerste en waar we zo veel van onze beste vrienden, ongeacht hun nationaliteit, achter moesten laten.

Wij bidden God, dat Hij U en de Uwen moge troosten in dit zo zware verlies en wij hopen, dat Hij U alle kracht zal geven het leven zonder Uw illustere en geliefde echtgenoot voort te zetten.

Uw dienstwillige dienaar

w.g. D.A.E. de Loos

Op 19 maart j.l. ontving de Secretaris een eigenhandig geschreven brief van Lady Churchill van de volgende inhoud:

" I am touched by your thought of me at this time. Thank you so much.

Clementine S. Churchill

January 1965."

(Ik ben zeer geroerd, dat U op dit ogenblik aan mij denkt. Dank U zeer.)

=====

Enquête-formulier, aanmelding tocht Natzweiler en eventueel foto voor identiteitskaart omgaand retour s.v.p.

=====